

Українські народні пісні ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА¹

Слова: Павло Чубинський

Музика: Михайло Вербицький

Ще не вмерла України ні слава, ні воля,
Ще нам, браття-українці, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануємо ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу, тіло ми положим за нашу свободу
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Станем, браття, в бій кривавий від Сяну до
Дону,

В ріднім краї панувати не дамо нікому.
Чорне море ще всміхнеться, дід Дніпро зрадіє.
Ще у нашій Україні доленька наспіє.

Приспів:

---

¹ Із 15 січня 1992 до 6 березня 2003 року — Національний гімн України.

А завзяття, праця щира ще свого докаже,
Ще ся волі в Україні піснь гучна розляже,
За Карпати відіб'ється, згомонить степами,
України слава стане поміж народами.

А Бог Адама створив руками²

А Бог Адама створив руками
На образ чоловіка.

Дав йому жону на ім'я Єва
З-під бока ребра його.

Дав йому жону на ім'я Єва
З-під бока ребра його.

Обіцяв йому в розкошах в раю
Там з Євой проживати.

Тільки одного дерева райського
Не казав зачіпати.

Тільки одного дерева райського
Не казав зачіпати.

А Змій злостивий, злий, нежасливий
Так Єву підвождає:

«Возьми ти, Єво, райське дерево

---

² Старовинний кант. Записано на Сумщині.

Овочі скуштувати».
«Возьми ти, Єво, райське древо
Овочі скуштувати».

А взяла Єва райського древа,
Овочі скуштувала...
Простягла руку, вкусила штуку,
Адамові подала.
Простягла руку, вкусила штуку,
Адамові подала.

Адам приймає, овоч кусає,
Наготу пізнаває.
Єва дознала, нагая стала,
Сама ся застидила.
Єва дознала, нагая стала,
Сама ся застидила.

А вже весна

А вже весна, а вже красна,
Із стріх вода капле.
Із стріх вода капле.
Із стріх вода капле.

Молодому козакові
Мандрівочка пахне.
Мандрівочка пахне.

Мандрівочка пахне.

Помандрував козаченько

У чистеє поле.

У чистеє поле.

У чистеє поле.

За ним іде дівчинонька:

«Вернися, соколе!»

«Вернися, соколе!»

«Вернися, соколе!»

«Не вернуся — забарюся,

Гордуєш ти мною.

Гордуєш ти мною.

Гордуєш ти мною.

Буде ж твоє гордування

Все перед тобою».

Все перед тобою».

Все перед тобою».

Помандрував козаченько

З Лубен до Прилуки.

З Лубен до Прилуки.

З Лубен до Прилуки.

Ой плакала дівчинонька,

Здіймаючи руки.
Здіймаючи руки.
Здіймаючи руки.

А вже третій вечір

А вже третій вечір, як дівчину бачив,
Ходжу біля хати — її не видати.
— Вийди, дівчино, вийди, рибчино,
Вийди, серденя, утіхо моя!

— Не вийду, козаче, не вийду, соколе,
Мене мати лає, гулять не пускає.
— Брешеш, дівчино, брешеш, рибчино,
Брешеш, серденя, утіхо моя!

— Та було б не рубати зеленого дуба,
Та було б не сватати, коли я не люба.
— Правда, дівчино, правда, рибчино,
Правда, серденя, утіхо моя!

А до мене Яків приходив

А до мене Яків приходив,
Коробочку раків приносив!
А я тії раки забрала,
А Якова з хати прогнала.
А я тії раки забрала,

А Якова з хати прогнала.

«Іди, іди, Якове, з хати,
Бо на печі батько та мати,
А в запічку батькові діти,
Ніде тебе, Якове, діти».
А в запічку батькові діти,
Ніде тебе, Якове, діти».

Не пішов же Яків додому,
Та заліз у хижку в солому,
А собаки гавкати стали,
Поки батько й мати не встали.
А собаки гавкати стали,
Поки батько й мати не встали.

Наробили галасу діти
Так, що нудно в хаті сидіти.
Я забрала раки у миску,
Сама пішла спати у хижку.
Я забрала раки у миску,
Сама пішла спати у хижку.

Коли туди й батько приходять
І у місці раки знаходять:

«Хто з тобою тут женихався,
І хто приніс раки? Признайся!»

«Хто з тобою тут женихався,
І хто приніс раки? Признайся!»

Поки мене батько питався,
А мій Яків з хижки убрався, —
Через тин та через городи,
Наробивши батькові шкоди.
Через тин та через городи,
Наробивши батькові шкоди.

«Не приходь же, Якове, ніччю,
Бо буде сторожа під піччю...
Мене батько й мати все лають,
А що тебе ніяк не піймають!»
Мене батько й мати все лають,
А що тебе ніяк не піймають!»

А-а, люлі

А-а, люлі,
Налетіли гулі,
Сіли на воротях
В червоних чоботях.
— Ти, Петрику, не гуляй
Піди гулі позганяй,
А щоб гулі не гули,
І Катрусі спать дали.
А-а, люлі...

Бабусю, рідненька

— Бабусю, рідненька,
Ти всім помагаєш,
Яке в мене горе,
Ти, може, вгадаєш.
Яке в мене горе,
Ти, може, вгадаєш.

Як очі заплющу,
То так, моя ненько,
Де візьметься зразу
Козак молоденький.
Де візьметься зразу
Козак молоденький.

Жартує, пустує
Всю нічку зі мною,
Він голову схилить,
Обійме рукою.
Він голову схилить,
Обійме рукою.

І шепче на ушко:
«Ганнусю, Ганнусю»
І так мені гарно,
Бабусю, бабусю.

І так мені гарно,
Бабусю, бабусю.

Воркує, щечече,
Немов соловейко,
І так мені любо,
Бабусю, рідненька.
І так мені любо,
Бабусю, рідненька.

Дай зілля, бабусю,
Та ще й опівночі,
То може козак той
Не лізтиме в очі.
То може козак той
Не лізтиме в очі.

— Ні, серденько доню,
Цього не злічити,
Це врем'ячко твоє, —
Настав час любити.
Це врем'ячко твоє, —
Настав час любити.

Била жінка мужика, за чуприну взявши

Била жінка мужика, за чуприну взявши,

Що він їй не поклонився, ще й шапочку знявши,

Ще й, ще й, ще й, ще й, ще й шапочку знявши.

Ще й, ще й, ще й, ще й, ще й шапочку знявши.

Била жінка мужика, пішла позивати,

Присудили мужику ще й жінку прохати,

Ще й, ще й, ще й, ще й, ще й жінку прохати.

Ще й, ще й, ще й, ще й, ще й жінку прохати.

Сидить жінка на припічку, ноги підібгавши,

Стоїть мужик у порога, ще й шапочку знявши,

Ще й, ще й, ще й, ще й, ще й шапочку знявши.

Ще й, ще й, ще й, ще й, ще й шапочку знявши.

— Прости ж мене, моя мила, що ти мене біла,

Куплю тобі корець меду, коновочку пива,

Ще й, ще й, ще й, ще й, ще й коновочку пива.

Ще й, ще й, ще й, ще й, ще й коновочку пива.

— Ой від пива болить спина, а від меду голова;

Купи мені горілочки, щоб весела я була,

Щоб, щоб, щоб, щоб, щоб весела я була.

Щоб, щоб, щоб, щоб, щоб весела я була.

Била мене мати

Била мене мати
Березовим прутом,
Щоби я не стояла
З молодим рекрутом.
Щоби я не стояла
З молодим рекрутом.

А я собі стояла,
Аж кури запіли,
На двері воду ляляла,
Щоби не скрипіли.
На двері воду ляляла,
Щоби не скрипіли.

На двері воду ляляла,
На пальцях ходила,
Щоб мати не почула,
Щоби не сварила.
Щоб мати не почула,
Щоби не сварила.

А мати не спала,
Усе чисто чула,
Та мене не сварила —
Сама така була.
Та мене не сварила —
Сама така була.

Била мене мати
Тонкою лозою,
Щоби я не стояла
З милим під вербою.
Щоби я не стояла
З милим під вербою.

Била мене мати,
Та й ще буде бити.
«Ой перестань, козаче,
До мене ходити!»
«Ой перестань, козаче,
До мене ходити!»

«Я не перестану,
Поки не дістану
Личенька рум'яного,
Дівочого стану».
Личенька рум'яного,
Дівочого стану».

Червона калина
Білим цвітом цвіла,
Через тебе, козаче,
Мене мати била.
Через тебе, козаче,
Мене мати била.

Бодай ся когут знудив

Бодай ся когут знудив,
Що рано мене збудив, —
Малая нічка, мала,
Іще-м ся не виспала.
Малая нічка, мала,
Іще-м ся не виспала.

Причини, Боже, ночі
На мої чорні очі,
Причини ще й другуго
На мене, молодую.
Причини ще й другуго
На мене, молодую.

Послала мене мати
Зелене жито жати,
А я жита не жала,
В борозенці лежала.
А я жита не жала,
В борозенці лежала.

Послала мене мати
До хлопців погуляти:
«Погуляй трохи, доню,
Я ж тобі не бороню».
«Погуляй трохи, доню,

Я ж тобі не бороню».

А я собі гуляю,
Як рибка по Дунаю,
Як рибка з окунцями,
Я, молода, з хлопцями.
Як рибка з окунцями,
Я, молода, з хлопцями.

Гуляла би до ночі
Та й спатоньки не хочу,
Гуляла би до рана,
Ой дана ж моя, дана.
Гуляла би до рана,
Ой дана ж моя, дана.

Був собі гарний хлопець

Був собі гарний хлопець,
Мав років двадцять три,
Любив козак дівчину
І з сиром пироги.

Приспів:

Ой чули, чули, чули,
Чи чули, чули ви,
Любив козак дівчину

І з сиром пироги.

Чи теплі, чи студені,
Чи з білої муки;
Дівчина хлопця любить,
А він їсть пироги.

Приспів:

Ой чули, чули, чули,
Чи чули, чули ви,
Дівчина хлопця любить,
А він їсть пироги.

Із гори високої
Напали вороги.
Козак лишив дівчину
І вхопив пироги.

Приспів:

Ой чули, чули, чули,
Чи чули, чули ви,
Козак лишив дівчину
І вхопив пироги.

Козак мав довгі ноги,
Скакав через степи

Дівчину рятувати,
Бо вже з'їв пироги.

Приспів:

Ой чули, чули, чули,
Чи чули, чули ви,
Дівчину рятувати,
Бо вже з'їв пироги.

В кінці греблі шумлять верби

В кінці греблі шумлять верби,
Що я насадила...
Нема того козаченька,
Що я любила.
Нема того козаченька,
Що я любила.

Нема мого миленького, —
Поїхав за Десну;
Сказав: «Рости, дівчинонько,
На другу весну!»
Сказав: «Рости, дівчинонько,
На другу весну!»

Росла, росла дівчинонька
Та й на порі стала;

Ждала, ждала козаченька,
Та й плакати стала.
Ждала, ждала козаченька,
Та й плакати стала.

Плачте очі, плачте карі,
Така ваша доля:
Полюбила козаченька,
При місяці стоя!
Полюбила козаченька,
При місяці стоя!

Зелененькі огірочки,
Жовтії квіточки...
Нема мого миленького, —
Плачуть карі очки!
Нема мого миленького, —
Плачуть карі очки!

Не я не його поллюбила,
Полюбила мати.
Вона ж мене заставляла
Рушнички давати.
Вона ж мене заставляла
Рушнички давати.

Дала один, дала другий,
На третьому стала.

А четвертим білесеньким
Рученьки зв'язала.
А четвертим білесеньким
Рученьки зв'язала.

В суботу пізенько

В суботу пізенько,
В неділю раненько
Кувала зозуля
Та й все жалібненько.
Кувала зозуля
Та й все жалібненько.

Ой то ж не зозуля,
То рідная мати.
Вона виряджала
Сина у солдати.
Вона виряджала
Сина у солдати.

Іди іди, синку,
Іди не барися,
На третій годочок
Додому вернися.
На третій годочок
Додому вернися.

Якби ж ти, мати, знала,
Яке мені горе,
То б ти переплила
Все Чорнеє море.
То б ти переплила
Все Чорнеє море.

Якби ж ти, мати, знала,
Яка мені біда,
То б ти переслала
Горобчиком хліба.
То б ти переслала
Горобчиком хліба.

Горобчиком хліба
Синичкою солі,
Ой Боже ж мій, Боже,
В якій я неволі!
Ой Боже ж мій, Боже,
В якій я неволі!

Вечір надворі, ніч наступає

Вечір надворі, ніч наступає,
Вийди, дівчино, серце бажає!
Чистеє небо зіроньки вкрили,
Вийди, дівчино, до мене, мила.
Чистеє небо зіроньки вкрили,

Вийди, дівчино, до мене, мила.

Дай подивитись в яснії очі,
Стан твій обняти гнучкий дівочий,
Глянути в личко, біле, чудове,
На коси довгі, на чорні брови.
Глянути в личко, біле, чудове,
На коси довгі, на чорні брови.

Вийшли в поле косарі

Вийшли в поле косарі
Косить ранком на зорі.

Приспів:

Гей, ну-те, косарі,
Бо нерано почали.
Хоч нерано почали,
Та багато утяли!

До обіда покосили,
Гострі коси потупили.

Приспів:

Гей, ну-те, косарі,
Бо нерано почали.

Хоч нерано почали,
Та багато утяли!

По обіді спочивали,
Гострі коси поклепали.

Приспів:

Гей, ну-те, косарі,
Бо нерано почали.
Хоч нерано почали,
Та багато утяли!

Увечері холодком
Клали копички рядком.³

Приспів:

Гей, ну-те, косарі,
Бо нерано почали.
Хоч нерано почали,
Та багато утяли!

А в стоги як пометаєм,
То добряче погуляєм!

---

³ Інша версія: «Йшли додому всі рядком.»

Приспів:

Гей, ну-те, косарі,
Бо нерано почали.
Хоч нерано почали,
Та багато утяли!

Вилітали орли з-за крутої гори

Вилітали орли
З-за крутої гори,
Вилітали, буркотали,
Розкоші шукали.

Ой і скільки не літати,
Треба вниз спуститись:
Ой у полі, в полі три дороги —
Треба розрізнитись.

Запрягайте, хлопці,
Коні воронії,
Доганяйте літа мої,
Літа молодії!

Ой догнали літа мої
В калиновім мості:
Верніться, літа мої,

Хоч до мене в гості!

Не вернемось, не вернемось,
Не будем вертаться;
Було ж тобі, молодому,
Було шануваться.

Не вернемось, не вернемось,
Не маєм для чого, —
Не вмів же ти шанувати
Здоров'ячка свого!

Вишні, черешні розвиваються

Вишні, черешні розвиваються,
Синє озеро розливається.
Синє озеро розливається.

Ясне сонечко усміхається,
Жито силоньки набирається.
Жито силоньки набирається.

Через тин вишня похилилася...
Кума з кумою посварилася.
Кума з кумою посварилася.

Жовте листячко осипається...
Кума з кумою вже й не знається.

Кума з кумою вже й не знається.

Тобі яблучко, мені грушечка, —
Не сварімося, моя душечко!
Не сварімося, моя душечко!

Тобі яблучко, мені зернятко, —
Не сварімося, кумо-серденько!
Не сварімося, кумо-серденько!

Вітер з поля, хвиля з моря

Вітер з поля, да хвиля з моря,
Ой да довела любов до горя. (2)
З горя ніженьки не носять,
Ой да ручки ділонька не роблять. (2)
Голова моя кружиться,
Ой да на плече орел садиться. (2)
«Ой ти, орле сизокрилий,
Ой да скажи правдоньку, де мій милий?» (2)
«А твій милий на роботі,
Ой да на літейному заводі». (2)
«Що ж він робить, виробляє?»
«Ой да мідні трубочки виливає. (2)
Ой да хазяїн його лає:
«Чого в тебе, парень, роботи немає?» (2)
Ой як поїхав хазяїн із дому,
Ой да наробили хлопці лому. (2)

Хлопці трубочки розвалили,
Ой да по заводу пар пустили. (2)
Пошла паронька по заводу,
Ой да пошла славонька по народу
Да на ту дівчиноньку, що без роду.
А я тії славоньки не боюся,
Да й на тій дівчиноньці оженюся! (2)

Віють вітри, віють буйні

Віють вітри, віють буйні,
Аж дерева гнуться...
Ой як болить моє серце,
А сльози не ллються!
Ой як болить моє серце,
А сльози не ллються!

Трачу літа в лютім горі
І кінця не бачу,
Тільки тоді і полегша,
Як нишком поплачу.
Тільки тоді і полегша,
Як нишком поплачу.

Не допоможуть сльози горю,
Серцю легше буде;
Хто щасливим був часочок,
Повік не забуде.

Хто щасливим був часочок,
Повік не забуде.

Єсть же люди, що і моїй
Завидують долі:
Чи щаслива ж та билина,
Що росте у полі?...
Чи щаслива ж та билина,
Що росте у полі?...

Що на полі, на пісочку,
Без роси на сонці...
Тяжко жити без милого
І в своїй сторонці!
Тяжко жити без милого
І в своїй сторонці!

«Де ти, милий, чорнобривий?
Де ти? Озовися!
Як я, бідна, тут горюю,
Прийди, подивися!
Як я, бідна, тут горюю,
Прийди, подивися!

Полетіла б я до тебе,
Та крилець не маю,
Щоб побачив, як без тебе
З горя висихаю».

Щоб побачив, як без тебе
З горя висихаю».

До кого ж я пригорнуся
І хто приголубить,
Коли тепер нема того,
Який мене любить?...
Коли тепер нема того,
Який мене любить?...

Гаю, гаю, зелен розмаю

Гаю, гаю, зелен розмаю,
Любив дівчину, сам добре знаю. (2)

Любив дівчину півтора року,
Доки не дізнали вороги збоку. (2)

А як дізнали — розщебетали...
Бодай же вони щастя не знали! (2)

Сусіди близькі, вороги тяжкі,
Пийте, гуляйте, як самі знайте! (2)

Пийте, гуляйте, як самі знайте,
Де двоє ходять, не розлучайте! (2)

Гей, була в мене коняка

Гей, була в мене коняка,
Та й коняка-розбишака,
Була шабля, ще й рушниця,
Ще й дівчина-чарівниця.
Була шабля, ще й рушниця,
Ще й дівчина-чарівниця.

Ту коняку турки вбили,
Ляхи шаблю пощербили,
І рушниця поламалась,
І дівчина відцуралась.
І рушниця поламалась,
І дівчина відцуралась.

За Бунжацькими степами
Їдуть наші з бунчуками.
А я з плугом і з сохою
Понад нивою сухою.
А я з плугом і з сохою
Понад нивою сухою.

Гей, гей, гей, мій чорний воле!
Степ широкий, стерня коле.
Вітер віє-повіває,
Казаночок закипає.
Вітер віє-повіває,

Казаночок закипає.

Повіває вітерочок,

Закипає казаночок.

Скоро все засне під млою,

Йдїть вечеряти зо мною.

Скоро все засне під млою,

Йдїть вечеряти зо мною.

Гей, хто в лісі відгукнися,

Гей, хто в полі, відкликнися!

Йдїть до мене вечеряти,

Серце моє звеселяти.

Йдїть до мене вечеряти,

Серце моє звеселяти.

Зву. Луна за лугом гине...

Казаночок стигне, стигне.

Віє вітер, повіває,

Казаночок застигає.

Гей, нуте, хлопці

Гей, нуте, хлопці — славні молодці,

Чом ви смутні, невеселі?

Чом не чувати пісні гучної?

Чом стало тихо в оселі?

Чом не чувати пісні гучної?

Чом стало тихо в оселі?

Ну ж, заспіваймо — духу піддаймо!

Може, нас лихо застало?

Може, в хазяйки мало наливки?

Пива чи меду не стало?...

Може, в хазяйки мало наливки?

Пива чи меду не стало?...

Гей, наливаймо повнії чари

Щоб через вінця лилося,

Щоб наша доля нас не цуралась,

Щоб краще в світі жилося!

Щоб наша доля нас не цуралась,

Щоб краще в світі жилося!

Щоб в Україні нам засіяла

Ясна зіронька з неба:

Зіронька тая — Воля святая, —

Більшого щастя не треба!..

Зіронька тая — Воля святая, —

Більшого щастя не треба!..

Випиймо ж, хлопці! Пиймо, молодці!

Пиймо, поки іще п'ється!

Поки недоля нас не спіткала!

Поки ще лихо сміється!..

Поки недоля нас не спіткала!

Поки ще лихо сміється!..

Вдармо ж об землю лихом-журбою,

Щоб стало жить веселіше!

Пиймо за Волю! Пиймо за Долю!

Пиймо за все, що миліше!

Пиймо за Волю! Пиймо за Долю!

Пиймо за все, що миліше!

Гей, наливайте повнії чари

Гей, наливайте повнії чари,⁴

Щоб через вінця лилося,

Щоб наша доля нас не цуралась,

Щоб краще в світі жилося!

Вдармо ж об землю лихом-журбою,

Щоб стало всім веселіше.

Вип'єм за щастя, вип'єм за долю,

Вип'єм за все, що миліше!

---

⁴ Варіанти:

Гей, чого, хлопці, славні молодці, Чого смутні, невеселі?

Хіба в шинкарки мало горілки, Пива і меду на стало?

Повнії чарки вщерть наливайте,

...

Пиймо ж, панове, пиймо, братове,
Пиймо ж, ще поки нам п'ється,
Поки недоля нас не спіткала,
Поки ще лихо сміється.

Глибока кирниця, глибоко копана

Глибока кирниця, глибоко копана,
Там стоїть дівчина,⁵ к намальована.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, (3) як намальована.

При кирниці стала, водиці набрала,
Про свого Йвасика милого думала.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, (3) милого думала.

Якби тя, Йвасику, на дні зобачила,
То зараз би-м туди в кирницю скочила.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, (3) в кирницю скочила.

Найперш би вкинула цей гарний віночок,
Що я його сплела з рожевих ружечок.
Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, (3) з рожевих ружечок.

Ой ні, я не скочу — кирниця глибока,
Кирниця глибока і зимна в ній вода.

---

⁵ Інший варіант: «Катруся»

Ла-ла-ла-ла-ла, ха-ха, (3) і зимна в ній вода.

Гойда, гойда, гойдаша

Гойда, гойда, гойдаша,
Де кобилка, там лоша.
Наїлися лободи,
Поскакали до води.

Гойда, гойда, гойдаша,
Де кобилка, там лоша.
Ми кобилку продамо,
А лошатко зростимо.

Гомін, гомін, гомін по діброві

Гомін, гомін, гомін по діброві,
Туман поле покриває,
Туман поле, поле покриває,
Мати сина проганяє:

«Іди, сину, іди пріч від мене,
Нехай тебе орда візьме!»
«Мене, мамо, мене орда знає —
В чистім полі обминає».

«Іди, сину, іди пріч від мене,
Нехай тебе турчин візьме!»

«Мене, мамо, мене турчин знає
Сріблом-злотом наділяє».

«Іди, сину, іди пріч від мене,
Нехай тебе ляхи візьмуть!
«Мене, мамо, мене ляхи знають
Медом-вином напувають».

Іди, сину, іди пріч від мене,
Нехай тебе москаль візьме!»
«Мене, мамо, мене москаль знає —
Давно уже підмовляє».

Гомін, гомін, гомін по діброві,
Туман поле покриває,
Туман поле, поле покриває,
Мати сину промовляє:

«Вернись, синку, вернись додомоньку,
Змию тобі головоньку».
«Мені головоньку дощі змиють,
А висушать буйні вітри».

Гриць мене, моя мати

Гриць мене, моя мати,
Гриць мене полюбив,
Гриць мені, моя мати,

Черевички купив.

Купив мені черевички
За цілого п'ятака,
Щоб я зранку до вечора
Вибивала тропака.

Очеретом качки гнала,
Спотикнулась та й упала:
За те мене мати біла,
Щоб я хлопців не любила.

Ой я хлопців не любила,
Тільки Петра та Данила,
Грицька, Федька та Івана,
Марка, Стецька та Романа.

Та Ігната, та Уласа,
Що танцює вихилясом,
За Трохима ж під кінець
Побив мене пан-отець.

Грицю, Грицю, до роботи

Грицю, Грицю, до роботи!
В Гриця порвані чоботи...
Грицю, Грицю, до телят!
В Гриця ніженьки болять...

Грицю, Грицю, молотити!
Гриць нездужає робити...
Грицю, Грицю, врубай дров!
Кахи-кахи! Нездоров...

Грицю, Грицю, роби хліб!
Кахи-кахи! Щось охрип...
Грицю, Грицю, до Марусі!
«Зараз, зараз уберуся!»

Грицю, Грицю, хоч жениться?
«Не можу одговориться!»
Грицю, Грицю, кого взяти?
«Краще Галі не зіскати!»

Галю, серденько моє,
Чи підеш ти за мене?»
«Стидкий, бридкий, не люблю
І за тебе не піду!»

Десь тут була подоляночка

Десь тут була подоляночка,
Десь тут була молодесенька.
Тут вона сіла,
Тут вона впала,
До землі припала,

Сім літ не вмивалась,
Бо води не мала.

Ой устань, устань, подоляночко,
Ой устань, устань, молодесенька!
Умий своє личко,
Та личко біленьке,
Біжи до Дунаю,
Бери молоденьку,
Бери ту, що скраю!

Дівка в сінях стояла

Дівка в сінях стояла,
На козака моргала:
«Ти, козаче, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє!»
Серце моє!»

«Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе батько лихий, (2)
Серце моє!»
Серце моє!»

«Батька дома немає,
У шиночку гуляє.

А ти, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє!»
Серце моє!»

«Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе мати лиха, (2)
Серце моє!»
Серце моє!»

«Матері дома немає,
На хрестинах гуляє.
А ти, серце, ходи,
Мене вірно люби,
Серце моє!»
Серце моє!»

«Як до тебе ходити,
Тебе вірно любити?
В тебе собаки лихі, (2)
Серце моє!»
Серце моє!»

«Я собакам угоджу,
Я їм хліба положу.
А ти, серце, ходи,
Мене вірно люби,

Серце моє!»

Серце моє!»

«Як до тебе ходити,

Тебе вірно любити?

В тебе кішки лихі, (2)

Серце моє!»

Серце моє!»

«Я ж і кішкам угоджу,

Шматок сала підложу.*

А ти, серце, ходи,

Мене вірно люби,

Серце моє!»

Серце моє!»

«Як до тебе ходити,

Тебе вірно любити?

В тебе миші лихі, (2)

Серце моє!»

Серце моє!»

«Коли ж мишей боїшся,

На воротах повіся,

Ізгинь, пропади,

А до мене не ходи,

Цур тобі, пек!»

Цур тобі, пек!»

Дівчино кохана, здорова була!

«Дівчино кохана, здорова була!
Чи вже ж ти на мене та не забула;
Приїхав до тебе, Бог тебе знає,
Чи твоє серденько мене кохає?»

«Козаче коханий, чого питаєш,
Хіба ж ти та мене іще не знаєш?
Скоріше, козаче, в могилі буду,
Ніж тебе, серденько, та позабуду».

«Спасибі, дівчино, за добре слово,
А може ти любиш кого другого?
Коли правдива мовонька твоя,
Так будеш, серденько, навіки моя».

«Ти добре то знаєш, що я сирота,
Не маю я срібла, не маю злата,
Опріч любові, що к тобі маю,
Я всім убога — того не таю».

«Не треба мні злата, я сам придбаю,
А треба дівчини, що я кохаю.
Ходімо до церкви, зв'яжемо руки,
Нехай в нас не буде на серці муки».

Дівчино-рибчино, здорова була!

«Дівчино-рибчино,
Здорова була!
Чи вже ж ти, серденько,
Мене забула?»

«Ні, не забула
І не забуду,
Любила, кохала,
Любити вік буду!»

«Дівчино-рибчино,
Серденько моє,
Якби ж ми з тобою
Жили обоє!

Жили ми з тобою,
Вік вікували,
Горенька й нуждоньки
В світі б не знали!»

«Ти б строїв хатинку,
Я б помагала,
Ти б косив соломку,
Я б загібала!»

«Ти б шила та пряла,

Люба та мила,
Я б мотав пряженьку
На мотовила!»

Дівчинонька по гриби ходила

Дівчинонька по гриби ходила,
В зеленому гаю заблудила. (2)

Приблудила к зеленому дубу:
Ой тут же я ночувати буду. (2)

Я ж думала, що дуб зелененький,
А то стояв козак молоденький. (2)

І сказала: «Козаче-гультяю,
Виведь мене з зеленого гаю. (2)

Виведь мене з зеленого гаю,
Я ж, молода, дороги не знаю». (2)

Коли б дівка дороги не знала,
То б козака гультяєм не звала. (2)

А сказала б: «Козаче-соколу,
Виведь мене з зеленого бору. (2)

Виведь мене із темного бору

Та й проведи до самого двору». (2)

Добривечір, дівчино, куди йдеш

«Добривечір, дівчино, куди йдеш? (2)
Скажи мені правдоньку, де живеш?» (2)

«Чи то ж би я розуму не мала, (2)
Щоб я тобі правдоньку сказала?»(2)

«Добривечір, дівчино, чия ти? (2)
Чи вийдеш ти на вулицю гуляти?» (2)

«Не питайся, козаченьку, чия я, (2)
Як вийдеш ти на вулицю, вийду й я!» (2)

«Дівчинонько-серденько, куди йдеш?» (2)
Скажи мені правдоньку, де живеш?» (2)

«Отам моя хатонька край води, (2)
З високого дерева, з лободи. (2)

Я ж до хати сінечки приплету (2)
З високого дерева, з черету». (2)

«Тепер же я догадався, чия ти! (2)
Пусти ж мене, серденько, до хати!» (2)

«Шкода теє, голубе, затівать, (2)
Бо ти будеш ніченьку ночувать!» (2)

«Та я ж тебе, серденько, не звезду, (2)
Пожартую трішечки та й піду!» (2)

Жартувала дівчина до зорі, (2)
Поки стало видненько надворі. (2)

«Ой уставай, козаченьку, та тікай, (2)
Та на мене славоньки не пускай!» (2)

Дощик, дощик

Дощик, дощик
Крапає дрібненько...
Я ж думала, я ж думала —
Запорожець, ненько!
Я ж думала, я ж думала —
Запорожець, ненько!

Коли б знала, коли б знала,
Відкіль виглядати,
То б найняла, заставила
Стежку промітати.
То б найняла, заставила
Стежку промітати.

Аж він іде, аж він іде,
Ступає дрібненько,
То ж то милий, то ж то любий,
Дивіться, ненько!
То ж то милий, то ж то любий,
Дивіться, ненько!

Дощик, дощик
Аж із стріхи капотить...
Розсердився мій миленький,
Аж ногами тупотить.
Розсердився мій миленький,
Аж ногами тупотить.

Розсердився, розгнівився
Мій милий на мене,
А як гляне — серце в'яне
І в його, і в мене!
А як гляне — серце в'яне
І в його, і в мене!

Е-е, коточок

Е-е, коточок
Украв в баби клубочок
Та поніс поза ліс
Та й до Галі приніс.
Стала його Галя бити:

— Ой не вчися, котку, красти,
А вчися робити,
Черевички шити.
Е, спать, люлі.

Женчикок-бренчикок

Женчикок-бренчикок вилітає,
Високо ніженьку підіймає.

Приспів:

Якби-то набито,
Ніженьку пробито,
В зеленім лугу
Бери собі другу!

Ой до схід сонечка женчик схопивсь,
Росою чистою женчик умивсь.

Приспів:

Якби-то набито,
Ніженьку пробито,
В зеленім лугу
Бери собі другу!

Зелене житечко в полі він жав,

Зранку до вечора не спочивав.

Приспів:

Якби-то набито,
Ніженьку пробито,
В зеленім лугу
Бери собі другу!

Ой по ланочку він весь день ходив,
Грудюю гострою ніжку набив.

Приспів:

Якби-то набито,
Ніженьку пробито,
В зеленім лугу
Бери собі другу!

Хоч стерня колеться, ніжка болить, —
Спати не хочеться — гулять кортить.

Приспів:

Якби-то набито,
Ніженьку пробито,
В зеленім лугу
Бери собі другу!

«Любий мій женчику, візьми мене:
Ніжка загоїться, біль той пройде!

Приспів:

Якби-то набито,
Ніженьку пробито,
В зеленім лугу
Бери собі другу!

Женчику-бренчику, забудь за ніженьку,
Візьми дівчину, вибирай дружину!»

Приспів:

Якби-то набито,
Ніженьку пробито,
В зеленім лугу
Бери собі другу!

За городом качки пливуть

За городом качки пливуть,
Каченята крячуть...
Вбогі дівки заміж ідуть,
А багаті плачуть.
Вбогі дівки заміж ідуть,

А багаті плачуть.

Вбогі дівки заміж ідуть
З чорними бровами,
А багаті вдома сидять
З кіньми та з волами.
А багаті вдома сидять
З кіньми та з волами.

— Ой чи чула, дівчинонько,
Як я тебе кликав?
Через твоє подвір'ячко
Сивим конем їхав.
Через твоє подвір'ячко
Сивим конем їхав.

— Ой хоч чула, хоч не чула —
Не обзивалася,
Темна нічка-петрівочка —
Вийти боялася.
Темна нічка-петрівочка —
Вийти боялася.

— Ой не бійся, дівчинонько,
Не бійся нічого,
Бо я, хлопець молоденький,
Не зрадив нікого!
Бо я, хлопець молоденький,

Не зрадив нікого!

— Ой не хоче твоя мати
Мене, бідну, знати,
Хоче собі багатую
Невістку шукати!
Хоче собі багатую
Невістку шукати!

— Нащо мені на подвір'ї
Воли та корови,
Як не буде в моїй хаті
Любої розмови?
Як не буде в моїй хаті
Любої розмови?

Ой десь гуде, ой десь грає,
Скрипка витинає:
Ой то вдова своїй доні
Весілля справляє.
Ой то вдова своїй доні
Весілля справляє.

Нехай знають, нехай знають,
Де музики грають,
Нехай знають, нехай знають,
Як бідні гуляють!
Нехай знають, нехай знають,

Як бідні гуляють!

За туманом нічого не видно

За туманом нічого не видно, (2)

Тільки видно дуба зеленого. (2)

Під тим дубом криниця стояла, (2)

Там дівчина воду набирала. (2)

Та втопила золоте відерце — (2)

Заболіло в дівчиноньки серце. (2)

«А хто ж моє відерце дістане, (2)

Той зо мною на рушничок стане». (2)

Обізвався козак молоденький: (2)

«А я твоє відерце дістану (2)

І з тобою на рушничок стану». (2)

Зажурилась Україна

Зажурилась Україна,

Що нігде прожити:

Гей, витоптала орда кіньми

Маленькі діти!

Ой маленьких витоптала,

Великих забрала,
Назад руки постягала,
Під хана погнала.

Закувала зозуленька

Закувала зозуленька
На стодолі на розі,
Заплакала дівчинонька
В батька на порозі.

Іду яром до криниці,
Коромисло гнеться.
— Чом до мене, моя ненько,
Ніхто не пришлеться?

— Багач, доню, не захоче,
А бідний не посміє.
Хай же твоя руса коса
Зіллям зеленіє.

Закувала зозуленька

Закувала зозуленька
В сінях на помості;
Гей, приїхали до дівчини
Три козаки в гості.

Один іде, коня веде,
Другий коня в'яже;
Гей, третій стоїть під віконцем,
«Добрий вечір!» — каже.

«Добрий вечір, стара мати,
Дай води напиться,
Гей, кажуть люди, — дочка гарна,
Позволь подивиться!»

«Вода в сінях у кадушці,
Візьми та й напийся,
Гей, сидить дівка у світлиці,
Піди подився!»

«Вода в сінях не холодна, —
Піду до криниці,
Гей, дівка ваша не хороша, —
Піду до вдовиці.

У вдовиці дві світлиці,
А третя кімната.
Гей, а в дівчини одна хата,
Та й та не прибрата!»

Засвистали козаченьки

Засвистали козаченьки

В похід з полуночі,
Виплакала Марусенька
Свої ясні очі.
Виплакала Марусенька
Свої ясні очі.

Не плач, не плач, Марусенько,
Не плач, не журися,
Та за свого миленького
Богу помолися!
Та за свого миленького
Богу помолися!

Стоїть місяць над горою,
А сонця немає.
Мати сина в доріженьку
Слізно проводить:
Мати сина в доріженьку
Слізно проводить:

«Іди, іди, мій синочку,
Та не забаряйся,
За чотири неділеньки
Додому вертайся!»
За чотири неділеньки
Додому вертайся!»

«Ой рад би я, матусенько,

Скоріше вернуться,
Та щось мій кінь вороненький
В воротях спіткнувся.
Та щось мій кінь вороненький
В воротях спіткнувся.

Ой бог знав, коли вернусь,
В якую годину;
Прийми ж мою Марусеньку,
Як рідну дитину!»
Прийми ж мою Марусеньку,
Як рідну дитину!»

«Ой рада б я Марусеньку
За рідну прийняти,
Та чи буде ж вона мене,
Сину, шанувати?»
Та чи буде ж вона мене,
Сину, шанувати?»

«Ой не плачте, не журітесь,
В тугу не вдавайтесь:
Заграв мій кінь вороненький
Назад сподівайтесь!»
Заграв мій кінь вороненький
Назад сподівайтесь!»

Зеленеє жито, зелене

Зеленеє жито, зелене,
Хорошії гості у мене.
Зеленеє жито женці жнуть,
Хорошії гості мене ждуть.⁶
Зеленеє жито женці жнуть,
Хорошії гості мене ждуть.

Зеленеє жито, зелене,
Хорошії гості у мене.
Зеленеє жито при межі,
Хорошії гості від душі.
Зеленеє жито при межі,
Хорошії гості від душі.

Зеленеє жито, зелене,
Хорошії гості у мене.
Зеленеє жито за селом,
Хорошії гості за столом.
Зеленеє жито за селом,
Хорошії гості за столом.

Зеленеє жито, зелене,
Хорошії гості у мене.

---

⁶ Інший варіант: «Хорошії гості в хату йдуть»

Зеленее жито ще й овес,
Тут зібрався рід наш увесь.
Зеленее жито ще й овес,
Тут зібрався рід наш увесь.

Зеленее жито, зелене,
Хороші гості у мене.
А вже ж тая хата всім мала,
Бо уся родинонька прийшла.
А вже ж тая хата всім мала,
Бо уся родинонька прийшла.

Зелененький барвіночку

Зелененький барвіночку,
Стелися низенько,
А ти, милий, чорно...,
А ти, милий, чорнобривий,
Присунься близенько.

Приспів:

Ще, ще, ще, ще, ще, ще ближче,
Присунься ще ближче.

Зелененький барвіночку,
Стелися ще нижче,
А ти, милий, чорно...,

А ти, милий, чорнобривий,
Присунься ще ближче.

Приспів:

Ще, ще, ще, ще, ще, ще ближче,
Присунься ще ближче.

Ой ти, мамо, моя мамо,
Мамо моя мила,
Не дай мене за...,
Не дай мене за старого,
Бо я чорнобрива.

Приспів:

Ще, ще, ще, ще, ще, ще ближче,
Присунься ще ближче.

Ой дай мене за такого,
Що не має вуса,
Він на мене за...,
Він на мене заморгає,
А я засміюся.

Приспів:

Ще, ще, ще, ще, ще, ще ближче,

Присунься ще ближче.

Зелений дубочок

Зелений дубочок на яр похилився.
Молодий козаче, чого зажурився? (2)

Молодий козаче, чого зажурився?
Чи воли пристали, чи з дороги збився? (2)

Воли не пристали, з дороги не збився.
Того зажурився — без долі вродився. (2)

Ой піду я в поле шукать собі долю.
Не знайшов я долі, знайшов риболовців. (2)

Ой ви, риболовці, ви гарнії хлопці,
Знайдіть мені долю, хлопцю молодому. (2)

Не знашли мні долі, знайшли шуку-рибу.
Щука-риба грає — берег розбиває. (2)

Пташечка маленька по полю літає,
По полю літає, да й та пару має. (2)

По полю літає, да й та пару має.
А мні, молодому пароньки немає. (2)